

Parlamentul României

Senat

DECLARAȚIE POLITICĂ

Salvați căminele culturale!

Adresată de către dl senator: Dan LUNGU

Ședința senatului din data de : 27.06.2018

Doamnelor și domnilor senatori,

când vorbim despre cultură, chiar și despre criza din sistemul cultural, cel mai adesea ne referim în mod reflex la mediul urban. Ne plângem - pe bună dreptate ! - de situațiile dramatice din instituțiile de cultură din orașe. Creșterile salariale de la începutul anului trecut, binevenite pentru sectorul artistic, prin sarcina financiară suplimentară neacoperită au creat adevărate blocaje în teatrele și operele din țară, care, în cel mai bun caz, nu mai au bani de premiere. Pe de

altă parte, Legea 350/2001 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general se aplică într-un alt spirit decât cel al încurajării actelor culturale noi și inovative, iar despre transparență se poate vorbi în puține cazuri. Însă toate aceste dificultăți și probleme legislative se regăsesc în mediul urban; la oraș. În satele din România, nici măcar la aceste probleme nu se ajunge, fiindcă instituțiile culturale sunt ca și inexistente, iar asociațiile de cultură așijderea. Din păcate, nu există și nu a existat vreo strategie coerentă a unui Guvern în ultimii 20 de ani care să încerce să propună o ofertă culturală pentru cei care locuiesc la sate.

Dezastrul culturii în mediul rural vine în primul rând faptului din soarta căminelor culturale, distruse de ani, transformate în discoteci sau cărciumi. Aceste instituții fundamentale nu au fost pe agenda niciunui Guvern de la Revoluție încoace. În loc să existe o strategie culturală pentru mediul rural, care să pornească de la aceste instituții foarte active cândva, care ar putea fi transformate în mici centre culturale adaptate nevoilor lumii în care trăim, conducătorii României au asistat pasiv la năruirea acestora. Iar astăzi ne plângem de faptul că tinerii țării nu citesc, că cei de la sate nu termină nici cele opt clase, iar cei care ajung să termine școala și vin la liceele și universitățile din centrele mari ale țării au un decalaj semnificativ față de colegii lor de la orașe.

L-am întrebat anul trecut pe prim-ministrul României, Mihai Tudose, dacă există informații la nivelul Guvernului țării despre situația căminelor culturale. Într-un amplu răspuns, pentru care îi mulțumesc și public, s-a reliefat o situație dramatică. Căminele culturale au fost abandonate complet de-a lungul anilor. Nimeni nu știe ce se întâmplă la sediul pușinelor care au rămas, iar în strategiile actualului Guvern sunt incluse în cel mai bun caz unele clădiri, nu activitatea care are loc în centrele respective. În 1990 existau 7.110 cămine culturale, 2.668 comunale și 4.442 filiale sătești. Ministerul Culturii și Cultelor raporta în 2002 că din totalul de 6.147 de cămine culturale existente în 2002, doar în 1.874 (30,5%) se desfășoară activități culturale, iar în mai mult de două treimi nu au loc astfel de activități.

Ultimul an în care s-au raportat date oficiale cu situația căminelor cultural este 2005. Într-o propunere a Ministerului Culturii, intitulată „Creșterea calității vieții în mediul rural și mic urban din perspectiva serviciilor culturale”, se menționează că dintr-un total de aproximativ 5.644 de cămine culturale din mediul rural, „204 au menționat desfășurarea de activități din domeniul «patrimoniului cultural imaterial»”. Prin urmare, în 2002, 1.874 de cămine aveau activitate culturală, iar trei ani mai târziu doar 204. Despre prezent nu știm nimic. Reprezentanții cabinetului Primului Ministru estimează că ar trebui să existe măcar 2.861 de cămine culturale în România, numărul echivalent al comunelor ce există pe teritoriul țării noastre, dar singura dată concretă pe care o avem la dispoziție este cifra 85. Consiliul Național de Investiții raportează că în perioada 2010 - 2015 au fost renovate 85 de cămine culturale.

Este greu de identificat unde anume, pe șirul birocratic, au fost pierdute căminele culturale, dar trebuie făcut de urgență ceva. Soluții există. Este nevoie de o strategie culturală pentru mediul

rural la nivelul consiliilor județene, cu un bugetul aferent asumat; nu poate rămâne totul în seama administrațiilor locale, adesea văduvite de fonduri și în multe cazuri indiferente de soarta culturii. De asemenea, este nevoie de monitorizare și îndrumare metodologică a căminelor culturale, așa cum se întâmplă în cazul bibliotecilor sătești. Acest rol l-ar putea îndeplini, de pildă, direcțiile județene pentru cultură, cum s-a mai întâmplat în trecut. Dar pentru acest lucru este nevoie de un cadru legislativ ferm, care să încurajeze sprijinirea actului cultural prin aceste cămine, cât și un efort al Ministerului Culturii și Identității Naționale, care să determine concret câte cămine culturale există în România, câte sunt funcționale și câte mai pot fi salvate.

Indiferent de bula în care trăim, de partidul din care facem parte sau de orice alt crez intern, știm cu toții că viitorul României nu poate fi unul strălucit fără programe coerente de guvernare. Un lucru este limpede pentru toată lumea: merită să investim în cultură și în educație și avem mare nevoie să propunem programe concrete prin care să putem face asta. Acum, când suntem în al 100-lea an de la Unire, să propunem un plan de țară apolitic, concentrat pe cultură și pe educație, în special pe tineri. Un plan care, în 2118, când se vor sărbători 200 de ani de la Unire, să fie consemnat ca momentul în care am restartat România, dincolo de orice orgoliu politic.

Vă mulțumesc.

Data :

27.06.2018

Dan LUNGU

Senator, P.S.R., IAȘI

CONFORM CU ORIGINALUL